

igényelnek. Ez nem célravezető, nem helyes eljárás, és főleg nem példa a megfelelő irányításra. Nagyon reméli, hogy 2009. június 1-jétől az 1907/2006/EK (REACH) rendelet értelmében már továbbfejlesztett eljárás kerül alkalmazásra.

10.2 Az EGSZB azt is megjegyzi, hogy milyen hosszú időbe telik e módosítások konkretizálása. A prioritások első listáját 1994 májusában tették közzé. Még ha – ahogy óhajtják – a javaslatot gyorsított eljárással kezelik is, 2010 végéig csak kevés hatása lesz a piacra (sőt, azt még akkor is nehéz lesz megállapítani, hogy az emberi egészség javításának terén történt-e előrelépés). Ezeket a késéseket nehéz lenne kizárólag a gyártók számlájára írni, akiknek kockázattérítései jelentések alapjául szolgáló adatokat kellett szolgáltatniuk, ugyanis ezek egy ideje amúgy is rendelkezésre állnak. Ha ez annak tulajdonítható, hogy az Európai Bizottság, tudományos bizottságai vagy a lakosság biztonságáért felelős más szervei, testületei nem rendelkeznek

elegendő forrással, nyilvánvalóan orvosolni kell ezt a helyzetet, mielőtt 2009. június 1-jétől lényegesen megnő a – nagyrészt nem prioritásos – munkaterhelés.

10.3 Az EGSZB egyértelműen támogatja a Tanács terrorizmus elleni küzdelemről szóló 2004. évi nyilatkozatát és az erre épülő számos intézkedést, és úgy véli, hogy a civil társadalomra kulcsfontosságú szerep hárul ezen a téren. Ezért hangot ad annak a reményének, hogy hasznos partnernek és szereplőnek tekintik ebben a folyamatban, és megjegyzi, hogy jelenleg több, a témához kapcsolódó véleményen is dolgozik. Ahhoz, hogy az EU-n belül és az EU szomszédságában meg lehessen teremteni a hosszú távú béke és biztonság feltételeit, nagyon fontos, hogy egyetértés alakuljon ki abban a tekintetben, hogy milyen intézkedések tekinthetők arányosnak, és milyen jogi eljárásokat kellene követni ahhoz, hogy időben érkező, hatékony válaszokat kapjunk valamennyi érintett szereplőtől.

Kelt Brüsszelben, 2008. március 12-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Dimitris DIMITRIADIS

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye: Javaslat tanácsi rendeletre az Üzemanyagcella- és Hidrogéntekológiai Közös Vállalkozás létrehozásáról

COM(2007) 571 végleges – 2007/0211 (CNS)

(2008/C 204/04)

2007. november 30-án az Európai Unió Tanácsa úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 95. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat tanácsi rendeletre az Üzemanyagcella- és Hidrogéntekológiai Közös Vállalkozás létrehozásáról

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció 2008. február 27-én elfogadta véleményét. (Előadó: Gérard DANTIN.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2008. március 12–13-án tartott, 443. plenáris ülésén (a március 12-i ülésnapon) 117 szavazattal, 7 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az EGSZB támogatja az Üzemanyagcella- és Hidrogéntekológiai Közös Vállalkozás létrehozására vonatkozó döntést. Úgy véli, hogy a kutatásba és fejlesztésbe való beruházások ily módon történő fellendítése képes lehet megbízható referenciakeretet biztosítani a vállalkozások számára, megszüntetni a közösségi finanszírozás jelenlegi széttagozottságát, és összehangolni a gyakran túlságosan elaprózódott kutatásokat, növelve azok hatékonyságát.

1.2 Az EGSZB helyesli a szektor megválasztását, amely egyszerre illeszkedik a liszaboni stratégiához és – a kutatásra és fejlesztésre szánt források vonatkozásában – a barcelonai célki-

tűzésekhez, illetve egyéb közösségi politikákhoz is, nevezetesen a környezetvédelem és a fenntartható fejlődés tekintetében.

1.3 A javaslattal kapcsolatban kinyilvánított kedvező véleményével az EGSZB elsősorban a kutatási beruházásokra és koordinációra irányuló stratégia tervezetének fontosságát szeretné hangsúlyozni az EU számára. Az EGSZB úgy véli, hogy e stratégia fontos mérföldkő lehet az európai kutatási térség kialakításához.

1.4 A finanszírozási források és szereplők sokfélesége és a mozgósított közösségi források volumene miatt azonban pontosabban meg kellene határozni a kutatás végeredményeinek felhasználását, illetve jogi helyzetét, nevezetesen a szellemi tulajdonjog,

illetve a szabadalmak kérdésének vonatkozásában. Az EGSZB már korábban, az IMI és a *Clean Sky* közös vállalkozások létrehozásával kapcsolatban kiadott véleményeiben is felfigyelt erre a hiányosságra. A szóban forgó közös technológiai kezdeményezés esetében ez a hiányosság még kényesebb kérdésnek bizonyulhat, hiszen a végtermék iránt a piac számos konkurens vállalkozása érdeklődik majd, különös tekintettel a gépjárműgyártókra.

1.5 Végül az EGSZB a következőket tartja szükségesnek:

- Az eljárások valódi leegyszerűsítése, nevezetesen a komplex adminisztratív eljárásoknak a korábbi kutatási-fejlesztési programokban játszott negatív szerepe miatt. Az EGSZB e tekintetben különösen sajnálatosnak tartja, hogy a további kudarcok elkerülése érdekében semmilyen mérleg nem készült az ETP-k (Európai Technológiai Platformok) működése során esetlegesen felmerülő nehézségek okairól.
- Tájékoztató program, amely hozzájárulhat a szükséges gazdasági, állami és magánforrások mozgósításához.
- Egyedi szakképzési program indítása, amely lehetővé teszi a munkavállalók szakképesítésének hozzáigazítását a szóban forgó közös technológiai kezdeményezés által generált munkahelykínálathoz.

2. Bevezetés

2.1 A vizsgált rendeletjavaslat tárgya az egyik első európai szintű magán- és közsféra közötti kutatási-fejlesztési partnerség megvalósítása, amely a hat közös technológiai kezdeményezés egyike is egyben. Ez a partnerség, amely az „Üzemanyagcella- és Hidrogéntechnológiai Közös Vállalkozás” nevet viseli, stratégiai szektort képvisel az energiaellátás diverzifikációja és jövőbeli tartalécai szempontjából.

2.2 A közös vállalkozás általános célkitűzése az, hogy lehetővé tegye az iparág szereplői, a tagállamok és az Európai Bizottság birtokában lévő források közös mozgósítását a megvalósítandó kutatási programok javára.

2.3 A hagyományos koncepcióval ellentétben, amely az egyes projekteknek eseti elbírálás alapján nyújt közfinanszírozást, a közös technológiai kezdeményezések nagy volumenű kutatási programokra irányulnak, közös kutatási stratégiai célkitűzésekkel. Az új megközelítésnek köszönhetően remélhetőleg az európai kutatás eléri a kritikus tömeget, a főbb stratégiai ágazatokban megszilárdul a tudományos közösség, és a projektek finanszírozása kellően összehangoltá válik a kutatási eredmények minél gyorsabb kiaknázása végett. A közös technológiai kezdeményezések olyan kulcsfontosságú ágazatokat érintenek, amelyekben a jelenlegi pénzügyi eszközök nem elegendőek és nem is elég gyorsak ahhoz, hogy Európa bármilyen előnyös pozíciót megszerezhesen és megszilárdíthasson a globális versenyben. Olyan ágazatokról van szó, amelyekben a kutatás nemzeti, európai és magánszféra általi finanszírozása jelentős hozzáadott értéket teremthet, főként ha sikerül ösztönözni a kutatásba és fejlesztésbe való magánberuházások növelését.

2.4 Az üzemanyagcellák olyan, rendkívül nagy hatékonyságú energiaátalakítók, amelyek alkalmazása jelentősen visszaszoríthatná az üvegházhatást okozó gázok és egyéb szennyezőanyagok kibocsátását. Azáltal, hogy a hidrogénnel kívül más üzemanyaggal is működtethető, például földgázzal, etanollal vagy metanollal, rugalmasságot vihetnének az energiatermelés

szerkezetébe, és döntő mértékben hozzájárulhatnának a környezet megóvásához és a környezetszennyezés elleni harchoz.

2.5 Az üzemanyagcellák és a hidrogéntechnológia területén belül az Üzemanyagcella- és Hidrogéntechnológiai Közös Vállalkozás általános célja az, hogy hozzájáruljon az ágazat számára létfontosságú kompetenciák kifejlesztéséhez, erősítve Európa versenyképességét. A tárgyalt rendeletjavaslat megteremti a szükséges jogi kereteket egy hasonló típusú vállalkozás megalakításához.

2.6 Az Üzemanyagcella- és Hidrogéntechnológiai Közös Vállalkozás ezen túlmenően hozzájárul az ökotecnológiai cselekvési terv (ETAP) végrehajtásához is, a COM (2004) 38 final számú közleményben bejelentett módon, amely ezt a technológiai platformot az ETAP kiemelt cselekvési területei közé sorolta.

3. Háttér és általános észrevételek

3.1 Az energia mind ritkább kincsé válik, és az energiaellátási források bizonytalansága állandósulni látszik, ami megkérdőjelezi az európai polgárok életminőségét és az európai vállalkozások versenyképességéhez szükséges feltételek fenntarthatóságát. E tényezők a jövőben – az állandó bizonytalanság és a folyamatosan emelkedő energiaárak kontextusát is figyelembe véve – súlyos következményekkel járhatnak.

3.2 A fenti okokból a hidrogénnel működő üzemanyagcelláknak rendkívüli tétje lehet a jövőre nézve: amellett ugyanis, hogy lehetővé teszik a rendelkezésre álló energiaforrások diverzifikálását, szennyező hatásoktól mentes energiaátalakítók is, mivel működésük egyetlen mellékterméke a vízgőz. Az egyéb típusú üzemanyagcellák, amelyek földgázzal vagy egyéb fosszilis energiákkal működnek, nagyobb energiahatékonyságuknak köszönhetően szintén hozzájárulhatnak a szennyezőanyag-kibocsátás csökkentéséhez.

3.3 A hidrogén mint rugalmas energiahordozó alkalmazása hozzájárulhat továbbá az energiaellátás biztonságához, illetve az energiaárak stabilizálásához is: a hidrogén bármilyen elsődleges energiaforrásból előállítható, és ezáltal diverzifikálhatja a közlekedés terén alkalmazott üzemanyagok palettáját, mivel az ágazat jelenleg 98 %-ban a kőolajtól függ.

3.4 Globális szinten 2005-ben az üzemanyagcella-ágazat forgalma mintegy 300 millió euróra nőtt, ennek csupán 12 %-a az Európára eső rész; a kutatás területén megvalósított beruházások összegét viszont 700 millió euróra becsülik: ezek 78 %-ban Észak-Amerikában valósultak meg, és mindössze 10 %-ukra került sor Európában.

3.5 Az üzemanyagcellák és a hidrogéntechnológia ágazatának jelenlegi struktúrája Európában tehát egyáltalán nem kielégítő, jöllehet az EU már eddig is jelentős közforrásokat mozgósított az ágazatban, hiszen a téma már a 7. keretprogram „Energia és közlekedés” nevű kutatási portfóliójában is szerepelt. A kutatási célok érdekében tett európai erőfeszítések messze elmaradnak a világ más régióiban megvalósuló erőfeszítésektől. Egy közösségi tanulmány (a DG TREN „HyLights” nevű projektje) szerint Európa a jelen pillanatban legalább öt évvel el van maradva Japán és Észak-Amerika mögött az üzemanyagcellával ellátott gépjárművek tekintetében.

3.6 Ha nem kap újabb, konkrét lendületet az e téren végzett kutatás és fejlesztés, könnyen azt tapasztalhatjuk, hogy az ipari fejlődés egy olyan fontos területen, mint az üzemanyagcellák és a hidrogéntechnológia, újabb kését halmoz fel a globális konkurenciával szemben, ami negatív kihatással lehet az ágazat ipari fejlődésére és az ágazatbeli foglalkoztatásra is.

3.7 Az Európai Bizottság által szervezett konzultációk során felszínre került főbb problémák főként az ágazat fejlesztéséhez szükséges kutatások komplexitásából, valamint abból erednek, hogy nem született közösségi szinten konkrét megegyezés egy hosszú távú befektetési tervről.

3.8 Ebben a helyzetben, miközben a rendkívül magas forrásigényű innováció területén közösségi fellépésre van szükség, nyilvánvalónak tűnik, hogy egyetlen intézmény sem lehet képes egymaga sikeresen véghezvinni a szükséges kutatásokat.

3.9 A jelenleg rendelkezésre álló eszközök, amellet, hogy nem elégségesek, nem is a legmegfelelőbbek kerülnek felhasználásra – ezt bizonyítják a programokon belüli üresjáratok és/vagy a felesleges kettős foglalkoztatás; ezek az eszközök nem alkalmasak arra, hogy finanszírozzanak egy, az EU szintjén meghirdetett nagyszabású kutatási programot.

3.10 Az üzemanyagcellák európai ágazata ezen túlmenően nincs megfelelően összehangolva a különböző országok és tevékenységi területek (egyetemi kutatás, új ipari vállalkozások, csúcstechnológiával foglalkozó kkv-k, stb.) között, ami megakadályozza a tudás és a tapasztalat közös hasznosítását, és ezáltal a termékek teljesítményének javításához nélkülözhetetlen technológiai fejlődést és a költségek csökkentését, melyek lehetővé tennék a potenciális új vásárlók elvárásainak való megfelelést.

3.11 Az üzemanyagcellák és a hidrogéntechnológia terén zajló kutatások európai dimenzióba emelése megkerülhetetlen döntés; úgy tűnik, ez az egyetlen lehetséges megoldás az ágazatra váró súlyos kihívásokra.

3.12 A köz- és magánszféra közötti partnerség alapján felállított közös vállalkozásnak az ágazatban folyó közösségi kutatás-fejlesztés számára ugrást kellene jelentenie egy hatékony kutatás felé, amelynek ma még nehézségekkel kell szembenéznie a kritikus tömeg eléréséhez. Ez a döntés létfontosságúnak tűnik a tagállamokban szétszórtnak zajló kutatási programok töredezettségének megszüntetése érdekében, mivel e programok jelenleg nem tudják elérni a nélkülözhetetlen kritikus tömeget, nem rendelkezvén a szükséges finanszírozási eszközökkel.

4. Koherencia

4.1 A kutatási programok számára a hetedik keretprogram (FP-7) jelenti az elsődleges referenciakeretet. Ha valóban versenyképes és dinamikus gazdaságot szeretnénk, megkerülhetetlen szükségszerűség a kutatásba és fejlesztésbe való beruházások fellendítése.

4.2 Az előterjesztett rendeletjavaslat koherensnek tűnik mind a közösségi kutatási politikával, mind a lisszaboni stratégiával (versenyképesség), illetve a barcelonai célkitűzésekkel (kutatásra szánt források növelése), amelyek a GDP 3 %-ának megfelelő beruházásokat irányoztak elő 2010-ig.

4.3 Ezen túlmenően a rendelet koherensnek tűnik az *Európai Energiapolitika* című kezdeményezésről szóló, 2007 januárjában

kiadott európai bizottsági közleménnyel, valamint az európai energiategnéológiai stratégiai tervvel (SET-terv) is, amelyről az EGSZB jelenleg készít véleményt⁽¹⁾, és amelynek a következő évtizedek energiategnéológiai kutatásai számára alapvető iránymutatóként kell majd szolgálnia. A rendelet mindemellett a közösségi politikák egyéb fejezeteivel – például a környezetvédelmi vagy a fenntartható fejlődési politikával – is összhangban van.

5. Az Európai Bizottság javaslata

5.1 Az Üzemanyagcella- és Hidrogéntechnológiai Közös Vállalkozás létrehozásáról szóló bizottsági javaslat (COM(2007) 571 final) hivatkozási alapját az 1982/2006/EK határozatban meghirdetett hetedik kutatási keretprogram (FP-7) rendelkezései adják, amelyek közösségi hozzájárulást irányoznak elő a köz- és magánszféra között a kutatási szektorban létesítendő hosszú távú, európai szintű partnerségek megvalósításához.

5.2 Ezek a közös technológiai kezdeményezés formájában megvalósuló partnerségek a korábbi európai technológiai platformok (ETP-k) által megkezdett utat folytatják.

5.3 A Tanács az „Együttműködés” egyedi programról szóló, 2006/971/EK határozatában hangsúlyozta a köz- és magánszféra közötti partnerségek szükségességét, és kijelölt hat ágazatot, amelyekben a közös technológiai kezdeményezések létrehozása minden bizonnyal alkalmas lehet az európai kutatás fellendítésére:

- hidrogén- és üzemanyagcellák,
- repüléstechnika és légi közlekedés,⁽²⁾
- innovatív gyógyszerek,⁽³⁾
- beágyazott számítástechnikai rendszerek,⁽⁴⁾
- nanoelektronika,⁽⁵⁾
- GMES (globális környezetvédelmi és biztonsági megfigyelés).

5.4 A fenti általános stratégia kontextusában a vizsgált rendeletjavaslat [COM(2007) 571 final] az üzemanyagcellákra és a hidrogéntechnológiára vonatkozó közös technológiai kezdeményezés végrehajtásáról rendelkezik, az Üzemanyagcella- és Hidrogéntechnológiai Közös Vállalkozás elnevezésű közös vállalkozás megalapításán keresztül.

5.5 A közös vállalkozás a 2004. március 31-i, 2004/17/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 22. cikke, illetve a 2004/18/EK irányelv 15. cikke szerinti, jogi személyiséggel rendelkező nemzetközi szervezet. Székhelye Brüsszelben lesz, és tevékenységét 2017. december 31-ig fogja végezni, kivéve, ha a Tanács úgy határoz, hogy a szóban forgó rendelet módosításával meghosszabbítja mandátumát.

5.6 Az Európai Bizottság tervezete a közös vállalkozás létrehozásával az alábbi célokat kívánja megvalósítani, amelyeket a közös vállalkozás – a rendeletjavaslat mellékletében található – Alapszabályának I.2. cikke fejt ki részletesen:

- Európa világviszonylatban vezető szerepének elérése az üzemanyagcella- és hidrogéntechnológiák terén,

⁽¹⁾ TEN/332 – *Európai stratégiai energiategnéológiai terv*. Előadó: Josef ZBORIL.

⁽²⁾ HL C 44, 2008.2.16., 11 o.

⁽³⁾ HL C 44, 2008.2.16., 1 o.

⁽⁴⁾ HL C 44, 2008.2.16., 15 o.

⁽⁵⁾ HL C 44, 2008.2.16., 19 o.

- az üzemanyagcella- és hidrogéntechnológiák piaci áttörésének lehetővé tétele oly módon, hogy a kereskedelmi, piaci alapon működő erők jelentős közhasznot hajthassanak,
- a kritikus tömeg elérése a kutatási erőfeszítések tekintetében, kellő bizalmat teremtve ezzel az iparban, a köz- és magánszférabeli befektetők, a döntéshozók és egyéb érdekelttek körében, ahhoz, hogy csatlakozzanak egy hosszú távú programhoz,
- további kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs befektetések mobilizálása az iparág szereplői, valamint a nemzeti és regionális szintű hatóságok részéről,
- az Európai Kutatási Térség kiépítése,
- az innováció valamint új, a kkv-kat is magukba foglaló értékláncok kialakításának támogatása,
- az ipar, az egyetemek és a kutatóközpontok interakciójának elősegítése az alap kutatásban is,
- az új tagállamok és a tagjelölt országok részvételének ösztönzése,
- új szabályozások és szabványok kidolgozásának támogatása a hidrogén piaci értékesítése előtt álló mesterséges akadályok felszámolása érdekében,
- a közvélemény megbízható tájékoztatása a hidrogéntechnológiák biztonságosságáról, környezetre gyakorolt kedvező hatásáról, az alkalmazásukból eredő ellátási biztonságáról, az energia költségeiről és a foglalkoztatásról.

6. Jogalap

6.1 A javaslat egy tanácsi rendeletből áll, amelynek melléklete tartalmazza a közös vállalkozás alapszabályát. A rendelet jogalapja a Szerződés 171. cikke. A közös vállalkozás közösségi szervezetként működik, amelynek mérlege az 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet 185. cikkének hatálya alá tartozik. Figyelembe kell venni, hogy a kezdeményezés jellegénél fogva az olyan köz- és magánszféra közötti partnerségek közé tartozik, amelyekhez a magánszektor legalább a közzszférával azonos mértékben járul hozzá.

7. A közös vállalkozás felépítése

7.1 A közös vállalkozás alapító tagjai:

- a) az Európai Közösség képviseletében az Európai Bizottság,
- b) az Üzemanyagcella- és Hidrogéntechnológiával Foglalkozó Közös Technológiai Kezdeményezés Ipari Csoport.

7.2 Ugyancsak taggá válhat a közös vállalkozás létrehozását követően a nonprofit kutatói szervezeteket, egyetemeket és kutatóintézményeket képviselő kutatói csoport, amennyiben létrejön jogi személyként a kutatói társadalom képviseletére.

8. Finanszírozás

8.1 A közös vállalkozás adminisztratív költségeit, amelyeket részletesen a rendelet 5. cikke ismertet, az alapító tagok egyenlő mértékű hozzájárulásaiból finanszírozzák.

8.2 A kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs tevékenységek működési költségeit együttesen fedezik a Közösség pénzügyi hozzájárulásai és a tevékenységekben részt vevő, magánszférabeli jogalanyok természetbeni hozzájárulásai. Ez utóbbiak hozzájárulásának legalább a közösségi hozzájárulásokkal egyező mértékűnek kell lennie.

8.3 Az Európai Közösség részéről nyújtott hozzájárulás – amely az üzemeltetési költségeket és a működési költségeket fedezi – legfeljebb 470 millió EUR. Az EGSZB úgy véli, hogy ez az összeg nagyobb is lehetett volna, tekintettel a közös technológiai kezdeményezés tárgyát képező kutatás jelentőségére. Az üzemeltetési költségek becsült összege egyébként nem haladja meg a 20 millió eurót. A hozzájárulás a kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs tevékenységekre vonatkozó hetedik keretprogram (2007–2013) „Együttműködés” egyedi programjára elkülönített költségvetési előirányzatból fizetendő ki az 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet 54. cikke (2) bekezdésének b) pontjában foglalt rendelkezésekkel összhangban.

8.4 Létrehozása esetén a kutatási csoport (lásd: 7.2. pont) hozzájárulása az üzemeltetési költségek 1/12 részét fedezi, és az Európai Bizottság hozzájárulása ennek megfelelő mértékben csökken.

8.5 A 2014 és 2017 közötti időszakban csak azokat a projekteket folytatják, amelyekkel kapcsolatban legkésőbb 2013. december 31-ig támogatási megállapodást írnak alá, kivéve, ha 2013 (a hetedik keretprogram vége) után további pénzeszközöket bocsátanak rendelkezésre.

9. Általános megjegyzések

9.1 Az EGSZB kedvezően vélekedik az Üzemanyagcella- és Hidrogéntechnológiai Közös Vállalkozás megalapítására vonatkozó döntésről, és támogatja az erről szóló COM(2007) 572 final jelű rendeletjavaslatot. Mindenekelőtt hangsúlyozni kívánja a kutatási beruházásokra és koordinációra vonatkozó stratégia jelentőségét az Európai Unió számára, mivel a stratégia – e közös technológiai kezdeményezésről lévén szó – az energiaszerkezet diverzifikációjának növekedéséhez vezet, különösen a közlekedési ágazatban. ⁽⁶⁾

9.2 Amint már korábban – az „Együttműködés” egyedi programról szóló 2006/971/EK tanácsi határozat alapján elfogadott más rendeletekről kiadott véleményeiben – is kijelentette, az EGSZB úgy véli, hogy a kutatásba és fejlesztésbe való beruházások ily módon történő fellendítése képes lehet biztos referenciakeretet biztosítani a vállalkozásoknak, megszüntetni a közösségi finanszírozás jelenlegi széttagozottságát, és elkülülni a kutatások elaprózódását.

9.3 Az EGSZB a kezdetektől számos véleményében határozottan síkra szállt azon igény mellett, hogy az EU egyre növekvő mértékben kötelezze el magát a kutatás és a fejlesztés mellett. Mivel az összes erre irányuló vélemény felsorolása lehetetlen volna, megelégszünk azzal, hogy emlékeztessünk az időben két legközelebbi, a 2007. október 24–25-i plenáris ülésen nagy szavazattöbbséggel elfogadott véleményre, melyek tárgya a *Clean Sky*, illetve az ENIAC közös vállalkozás volt.

9.4 **Általánosságban:** az Európai kutatási térség: új perspektívák című zöld könyvről elfogadott véleményében ⁽⁷⁾ az EGSZB megerősítette, hogy „támogatja a világszínvonalú tudományos-technológiai kutatási infrastruktúrák létrehozásának célját, amely infrastruktúrákat azonban ezt követően tartósan és megbízhatóan támogatni is kell”, emlékeztetve arra is, hogy „sikerük és ésszerűségük alapfeltétele a megfelelő tagállami intézetek és egyetemi csoportosulások részvétele, valamint a műszaki projektek esetén az ipar elkötelezett szerepvállalása.”

⁽⁶⁾ CESE 269/2008 – TEN/297 – Energiaszerkezet a közlekedésben. Előadó: Edgardo Maria IOZIA.

⁽⁷⁾ HL C 44, 2008.2.16., 1 o.

9.5 **Konkrétan:** A Bizottság közleménye a Tanács és az Európai Parlament részére – Jelentés a bioüzemanyagok terén elért haladásról – Jelentés a bioüzemanyagoknak és más megújuló üzemanyagoknak az Európai Unió tagállamaiban történő használata terén elért haladásról című véleményében (*) az EGSZB erőteljesen hangsúlyozta a jelen rendelet tárgyát képező területre vonatkozó kutatási programok kifejlesztésének fontosságát.

9.5.1 Az EGSZB ebben a dokumentumban emlékeztet rá, hogy „véleménye szerint különleges figyelmet kell szentelni a kutatásnak a bioüzemanyagok, különösen a második generációs bioüzemanyagok területén, anélkül, hogy más lehetőségeket, mint például a szoláris hidrogén fejlesztését vagy a biomassza előkészítését figyelmen kívül hagyjunk”.

9.5.2 Az EGSZB továbbá azt is megállapítja, hogy „noha a hidrogén biomasszából – biotechnológiai úton is – történő vagy megújuló energiaforrásokból való kinyerése terén előrehaladás történt, mégis a hidrogénmeghajtású járművek forgalmazásának és értékesítésének lehetősége az üzemanyagcellák beszerzésének magas költségeitől is függ”. Az alábbi következtetésre jut: „annak érdekében azonban, hogy a hidrogén gazdaságilag elviselhető alternatív energiává fejlődjön, az előállítási költségeket csökkenteni kell. [...] Az EGSZB úgy véli, hogy támogatni kellene a biofuel cell (vagyis a kémiai energia elektromos energiává történő átalakítása érdekében biológiai katalizátorokat használó biológiai üzemanyagok) technológiáihoz kapcsolódó kutatást”.

10. Részletes megjegyzések

10.1 Tekintettel a finanszírozási rendszer sokféle összetevőjére és bonyolultságára, valamint a mozgósított közösségi források volumenére, az EGSZB véleménye szerint pontosabban meg kellene határozni a kutatás végtermékeinek felhasználását és célját. E cél érdekében a szabadalmak és a szellemi tulajdon jog kérdését, amelyekkel kapcsolatban a rendeletre irányuló javaslat 17. cikke, illetve a közös vállalkozás alapszabályát tartalmazó melléklet I.24. cikke csupán általános elveket említ, pontosabban ki kellene fejteni és nyíltan meg kellene fogalmazni, hiszen ezek az „Üzemanyagcella- és Hidrogéntechológia” közös technológiai kezdeményezés végrehajtásának és működésének egyik kényes kérdésévé válhatnak. Az EGSZB már korábban, az IMI és a Clean Sky közös vállalkozások létrehozásával kapcsolatban kiadott véleményeiben is felfigyelt erre a hiányosságra. A szóban forgó közös technológiai kezdeményezés esetében ez a hiányosság még kényesebb kérdésnek bizonyulhat, tekintve, hogy a végtermék számot tarthat a piac egymással közvetlenül versengő vállalkozásainak érdeklődésére, különös tekintettel a gépjárműgyártókra, amelyek közül számosan képviseltetik magukat a közös vállalkozásban. A jelentős volumenű közösségi finanszírozás miatt gondolkodni kellene olyan mechanizmusokról is, amelyek elősegítik az európai beruházás megtérülését – de legalábbis e problémának meg kellene jelennie a szóban forgó dokumentumban.

Kelt Brüsszelben, 2008. március 12-én.

10.2 Amint az 5.2. pontban már említésre került, a közös technológiai kezdeményezések a korábbi „európai technológiai platformok” (ETP) helyébe léptek. Ez utóbbiak azonban néha nem érték el az eredeti célkitűzést, vagyis az európai kutatás stratégiai fellendítését. A közös technológiai kezdeményezések létrehozását különösen az európai technológiai platformokkal kapcsolatos esetleges nehézségek miatt határozták el. E platformok szerepe lényegében abban állt volna, hogy lényegi hozzájárulást nyújtsanak az iparnak a versenyképesség területén.

10.2.1 E szempontból az EGSZB sajnálattal állapítja meg, hogy az Európai Bizottság javaslata nem tartalmaz részletesebb ismertetést az európai technológiai platformok (ETP-k) korábbi tevékenységéről, semmiféle mérleget nem von le ezzel kapcsolatban, egyáltalán nem tesz említést az elért eredményekről, és semmilyen bibliográfiai hivatkozást nem említ velük kapcsolatban. Az ETP-kről készített alapos – a esetleges nehézségeik pontos okainak feltárását szem előtt tartó – mérleg jellegénél fogva alkalmas lehetett volna arra, hogy az új eszköz esetében elkerüljék a problémákat.

10.3 Az EGSZB megítélése szerint az „Üzemanyagcella- és Hidrogéntechológia” közös technológiai kezdeményezés célkitűzéseinek megvalósításához és az új eszközben rejlő lehetőségek maradéktalan kiaknázása érdekében a következő intézkedések szükségesek:

- az eljárások valódi leegyszerűsítése, mégpedig a komplex adminisztratív eljárásoknak a korábbi kutatási-fejlesztési programokban játszott negatív szerepe miatt. Az EGSZB egyébiránt állandó figyelmet fog fordítani arra, hogy valamennyi fél a szükséges mértékben részt vegyen a célkitűzések meghatározásában és a végeredmény elemzésében,
- széles körű tájékoztató program a közös technológiai kezdeményezés által nyújtott lehetőségekről, főként az új finanszírozási formákhoz szükséges gazdasági források mozgósításának lehetőségéről,
- megfelelő szakképzési programok indítása, amelyek révén olyan, magasan képzett munkaerőhöz juthatunk, amely rendelkezik a közös vállalkozás keretében zajló kutatási-fejlesztési tevékenységhez szükséges ismeretekkel; ezek az ismeretek kiemelt stratégiai szerepet fognak betölteni az EU jövőbeli ipari kapacitása szempontjából. Ezek a magas szintű szakképzések, amelyek megfelelnek a létesítendő kutatási-fejlesztési álláshelyekhez szükséges magas fokú szaktudásnak, fékező hatással lehetnek a kutatók kivándorlására, és egyúttal az egyik szükséges feltételét jelentik az érintett – mind ipari, mind környezetvédelmi szempontból stratégiai jelentőségű – ágazatokban elérni kívánt vezető szerepnek.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Dimitris DIMITRIADIS

(*) HL C 44, 2008.2.16., 34 o.